

OBCHOD

Vývoj obchodu od roku 1945 prešiel niekoľkými etapami. Nedostatky v zásobovaní a ťažkosti v povojnových rokoch využívali rôzni špekulanti a priekupníci. Nedostatok základných druhov tovaru viedol aj k čiernemu trhu – obchodu a tak niektorý tovar sa predával za niekoľkonásobok pôvodnej ceny.

Najťažší bol rok 1945. Obchody prázdne, doprava nepravidelná, na mnohých miestach prerušená. Zo skromných zásob občanov značný diel vydrancovali okupanti, ktorí boli ubytovaní po niektorých domoch /u Dejčika, u bratov Šimona a Mateja Jurišových, v škole/.

Národný výbor v snahe zabezpečiť aké – také zásobovanie obyvateľstva a obnoviť hospodársky život v obci organizuje niektorých občanov vlastniacich kone, aby povozmi z Dolniakov dovezli najnutnejší druh potravinárskeho tovaru, ako obilie, fazuľu, hrach.

Takýmto spôsobom postupne zabezpečovali tovar do obchodov i súkromní obchodníci, pretože štátneho obchodu nebolo. V tunajšej obci boli tieto obchody:

- Potraviny – Kulla František – obchod vedľa školy /vo vlastnom byte/
- Potraviny u Kubale – majiteľ Valucky Jozef, ktorý neskôr otvoril predajňu vo Svrčinovci – Zatky v osade u Kupky
- Potraviny vedľa MNV – majiteľ Rudolf Liščák, ktoré sú v prevádzke dodnes
- Potraviny naproti MNV u Šimona Jurištu
- Mäsa vo vlastnom byte Petra Pajonka

Okrem tohto obchodu vo Svrčinovci bola rozšírená sieť pohostinských živností:

- Hostinec u Hlavača – živnosť Krišica Jozef
- Hostinec u Čudka, živnosť Vincent Tremboš, neskôr Krišica František /v terajšom byte Jozefa Staša/
- Hostinec u Müllera – terajšie pohostinstvo pri rázcestí – živnosť Adolf Cyprich
- Hostinec v Ústredí, naproti MNV – živnosť Matej Jurišta /vo vlastnom byte/

Súkromný obchod na celých Kysuciach /hlavne hostinské koncesie, ako i podomoví obchodníci/ sa veľmi rozšíril a stal sa v mnohých prípadoch záležitosťou pre svoje obohacovanie.

Preto dochádza po Februárovom víťazstve pracujúceho ľudu v roku 1948 k zmenám i v organizácii obchodu. Prvým januárom 1949 boli všetky súkromné obchody poštátnené. Týmto dňom sa vytvoril i štátny maloobchod ZDROJ, VESNA, ODEVA, CHEMODROGA, ktorý vznikol z bývalých kapitalistických firiem NEHERA, ROĽNÝ, PALLERNER a MEINEL. Podniky štátneho a družstevného obchodu preberali bývalé potravinárske družstvá. Do týchto prechádzali na základe dohôd dobrovoľne i súkromní obchodníci.

V tomto období dochádza i k poštátneniu miestnej likerky, ktorá bola v prevádzke len 8 mesiacov /budova oproti ZDŠ/. Likerku na výrobu liehovín studenou cestou vystavili v roku 1948 bratia Ignác, Ondrej, Šimon a Matej Jurišovci a ďalší spoločníci. Po likvidácii

súkromných podnikov budova bola v užívaní krajského skladu pre textil „Vesna“ až do roku 1951. V roku 1953 bola budova prenajatá Stredoslovenskými mliekarňami Žilina a využíva sa tomuto účelu dodnes.

V roku 1949 začali sa veľkoobchodnou činnosťou zaoberať i spotrebné družstvá Jednota. V Čadci Jednota bola zriadená v roku 1953 a jej organizáciou bol poverený Radou ONV Čadca náš občan Šimon Jurišta. Od tohto roku skoro celá obchodná sieť na dedinách prešla pod veľkoobchod Spotrebné družstvo Jednota v Čadci.

Okrem už spomínanej situácie v zásobovaní obyvateľstva v povojnových rokoch, je treba spomenúť, že ďalším opatrením, ktoré malo pomôcť riešiť zásobovanie občanov v republike, bolo zavedenie povinných dodávok poľnohospodárskych produktov, najmä pre zásobovanie miest základnými poľnohospodárskymi produktmi /mäso, zemiaky, maslo, vajíčka i obilie/. To samozrejme nepridalo na popularite komunistov, pretože museli zápasíť nielen s nepochopením tohto opatrenia roľníkmi, ale i proti sabotáži demokratickej strany a niektorým protikomunisticky zaujatým občanom, ktorí využívali tento citlivý úsek pre narúšania konsolidácie života.

Úsek obchodu v našej obci treba vidieť i z iného pohľadu, nie práve najlepšieho, či typického pre socialistický obchod.

Socialistický obchod prevzal od bývalých súkromníkov prevažne nevyhovujúcu maloobchodnú sieť. Sú to malé nevyhovujúce miestnosti bez obchodného zariadenia a technického vybavenia. A tento stav, hlavne nevyhovujúcich predajných a uskladňovacích priestorov v obchodnej sieti v našej obci ešte trvá. I keď na iných úsekoch života sme dosiahli pozoruhodné výsledky, na úseku obchodu sa vo Svrčinovci urobilo veľmi málo i napriek úsiliu DO KSS a MNV riešiť tento problém.

Popri obchodoch, ktoré v obci boli väčšinou v súkromných domoch /u Liščáka, Jurištu, Kullu a Pajonka/ vybudovala sa v akcii „Z“ nová obchodná jednotka v osade Svrčinovec – Zatky, zriadila sa predajňa „Zeleniny“ v centre obce v súkromnom dome Vladimíra Jurištu, začala sa výstavba ďalšej obchodnej jednotky v osade Škradné /Závršie/ a robia sa rekonštrukcie predajných miestností v budove Františka Kullu, ktorá bola odkúpená Jednotou Čadca a kde sa plánuje zriadiť predajňu „Mäsa“, ZVS /závod verejného stravovania/ a predajne „Potraviny“. Podľa spracovaného územného zastavovacieho plánu sa perspektívne počíta s výstavbou ďalších obchodných jednotiek na vyšnom a nižnom konci obce Svrčinovec.

V súčasnosti je v prevádzke táto obchodná sieť:

- Predajňa „Potraviny“ Zatky – vedúca Gomolová Žofia
- Predajňa „Potraviny“ v Ústredí, zvaná podľa dlhoročného vedúceho „U Kocúra“ – teraz vedúca Kováčiková z Čadce
- „Potraviny“ v Ústredí „U Liščáka“ – pomenovaná podľa majiteľa domu i vedúceho predajne
- „Zelenina“ v Ústredí s vedúcou Agnesou Jurištovou
- Pojazdná predajňa „Potravín“ s vedúcim Pavlom Cyprichom

- Pohostinstvo pri križovatke /krčma u Müllera/ s vedúcou Anna Cyprichovou
- „Pohostinstvo zvané Kasíno“ v športovom objekte telovýchovnej jednoty s vedúcou Jurgovou Agnesou
- Pojazdná predajňa „Mäsny“

Z uvedeného prehľadu vidieť, že v obci chýbajú také predajne ako Obuva, Odeva, Železiarsky a kuchynský tovar, ktorý musia miestni občania nakupovať v Čadci, v Čiernom, na Mostoch a Jablunkove.

